

Uštede u proračunu Grada Zagreba – Davor Nađi (FOKUS)

1. Prostor za uštede

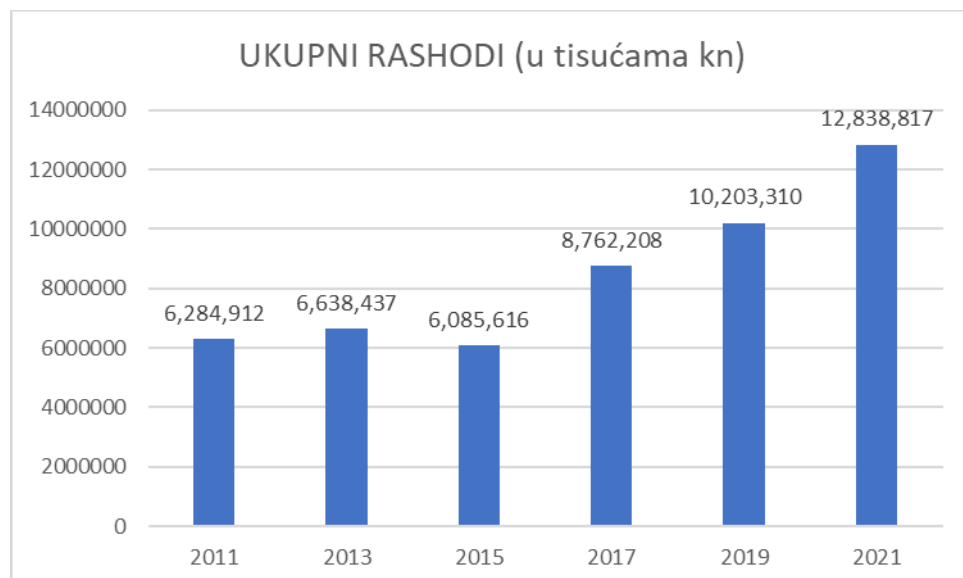
Ukupni proračun grada Zagreba planiran za 2021. godinu je 14 milijardi kuna. Umanjen za račun financiranja, ukupni rashodi su planirani u razini 12,8 milijardi kuna. U tablici niže su prikazana izvršenja proračuna svake druge godine od 2011 godine (bez računa financiranja) uz plan proračuna za 2021. godinu.

NAPOMENA: Podaci u tablici su u tisućama kuna, a izvor svih podataka u dokumentu su službene stranice grada Zagreba.

	2011	2013	2015	2017	2019	2021
UKUPNI RASHODI	6,284,912	6,638,437	6,085,616	8,762,208	10,203,310	12,838,817
Rashodi poslovanja	5,487,810	5,928,996	5,756,652	8,078,017	8,974,924	11,085,876
Rashodi za zaposlene	1,487,644	1,430,279	1,511,640	2,701,594	3,073,160	4,840,254
Materijalni rashodi	2,031,893	2,141,050	2,264,751	3,120,156	3,357,022	3,698,795
Financijski rashodi	51,805	53,310	117,371	95,175	67,895	68,280
Subvencije	717,897	864,475	632,563	694,527	836,995	829,121
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg	62,534	49,609	56,116	55,570	61,236	193,322
Naknade građanima i kućanstvima	318,812	451,267	474,031	645,820	789,212	876,719
Ostali rashodi	817,225	939,006	700,180	765,175	789,404	579,386
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	797,102	709,441	328,964	684,191	1,228,386	1,752,941

1.1. Ukupni rashodi

Ukupni rashodi su u 10 godina **udvostručeni** s 6,3 milijarde na 12,8 milijardi kuna!

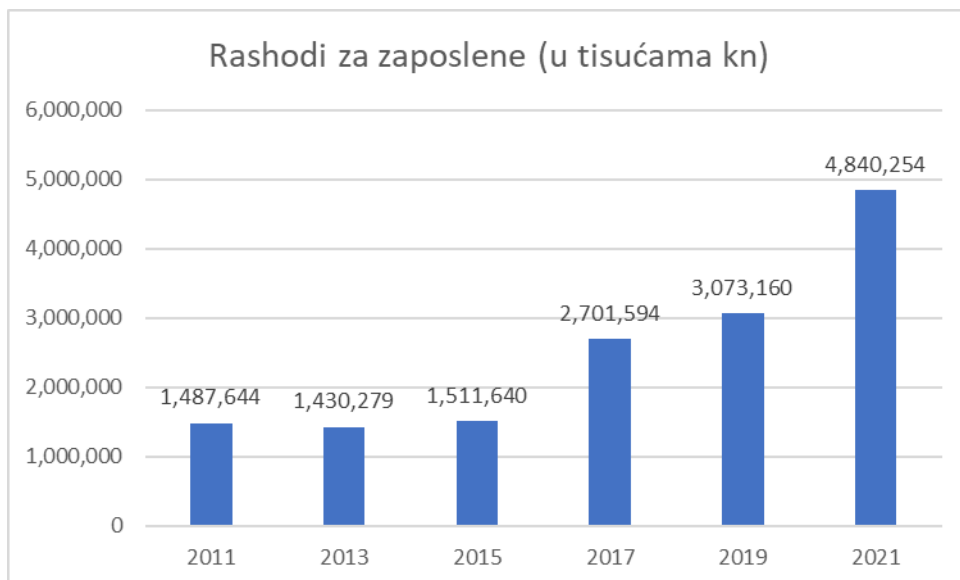

1.1.1. Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su u 10 godina narasli s 1,5 milijardi na 4,8 milijardi kuna. Ako isključimo promjenu u metodologiji koja sada uključuje i otprilike 1,6 milijardi kuna za obrazovanje koje se

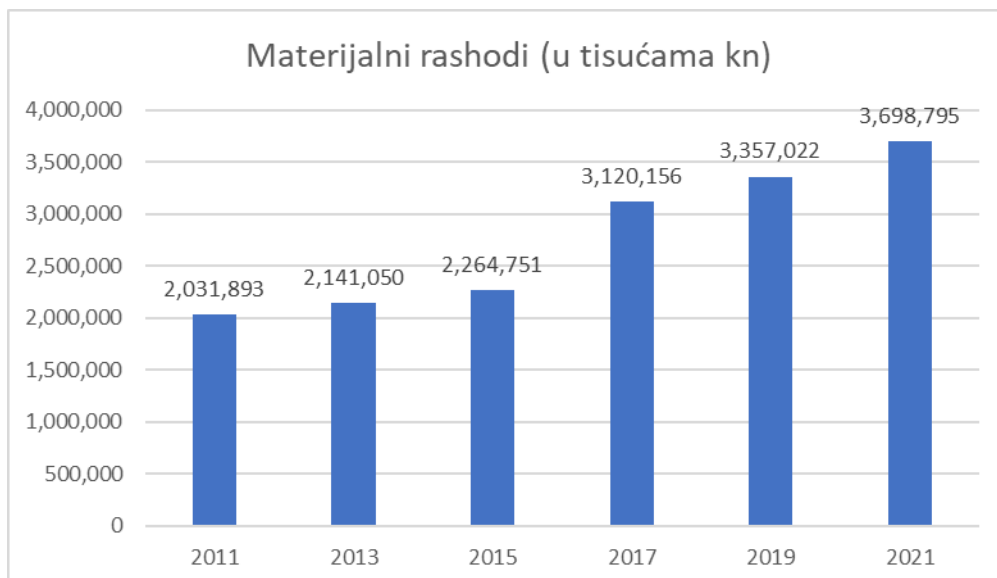
osiguravaju iz državnog proračuna, to je i dalje udvostručenje rashoda za zaposlene u 10 godina s 1,5 milijardi na 3,1 milijardu kuna. Nadalje, 2016. godine su promjenom metodologije uključeni proračunski korisnici što je te godine podignulo rashode za zaposlene za otprilike 900 milijuna kuna. Ako i tu metodološku promjenu uzmemo u obzir, tada trebamo usporediti 2016. godinu u odnosu na 2021. g. U tih 5 godina, rashodi za zaposlene su narasli dodatnih 30%.

Važna napomena je da ovdje NISU uključene plaće Holdinga i ZET-a.

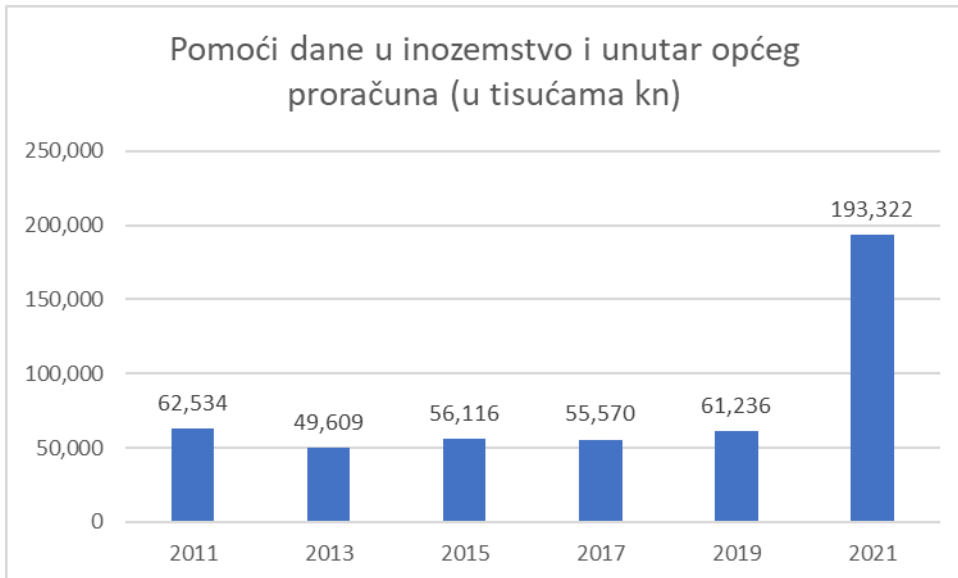
1.1.2. Materijalni rashodi

Materijalni rashodi su od 2011. godine narasli s 2 milijarde na 3,7 milijardi kuna u 2021. g. Tu se evidentiraju popratni troškovi zaposlenika (službeni automobili, mobiteli, računala...), ali i održavanje infrastrukture te fakture koje gradska poduzeća ispostavljaju središnjem proračunu. I ovdje se radi o gotovo udvostručenju (porast 85%) u 10 godina.

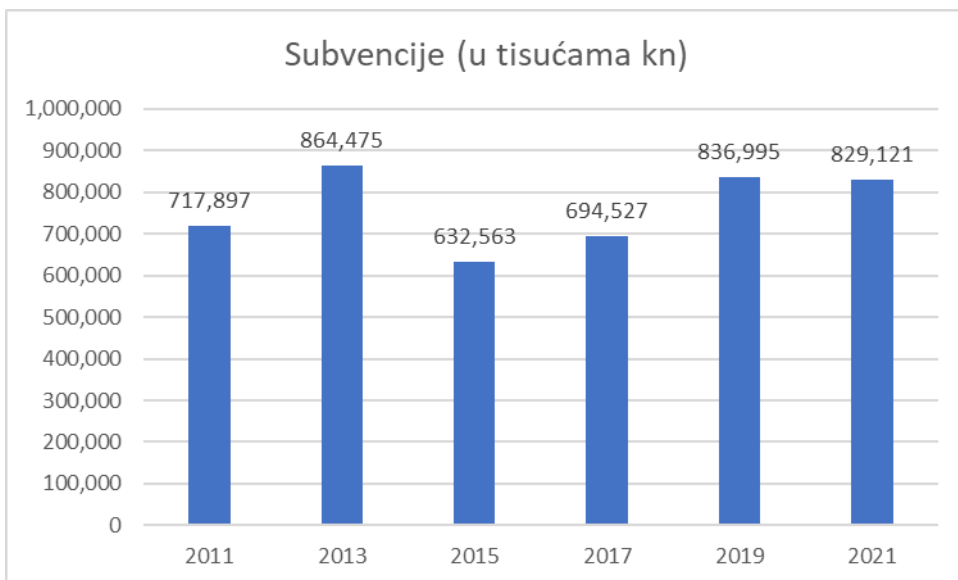
1.1.3. Pomoći

Stavka Pomoći je narasla zbog obnove Zagreba u 2021. godine, međutim iz nje se vidi da je svega 82 milijuna kuna osigurano za obnovu, dok je 50 milijuna kuna osigurano za Hrvatsko narodno kazalište.

1.1.4. Subvencije

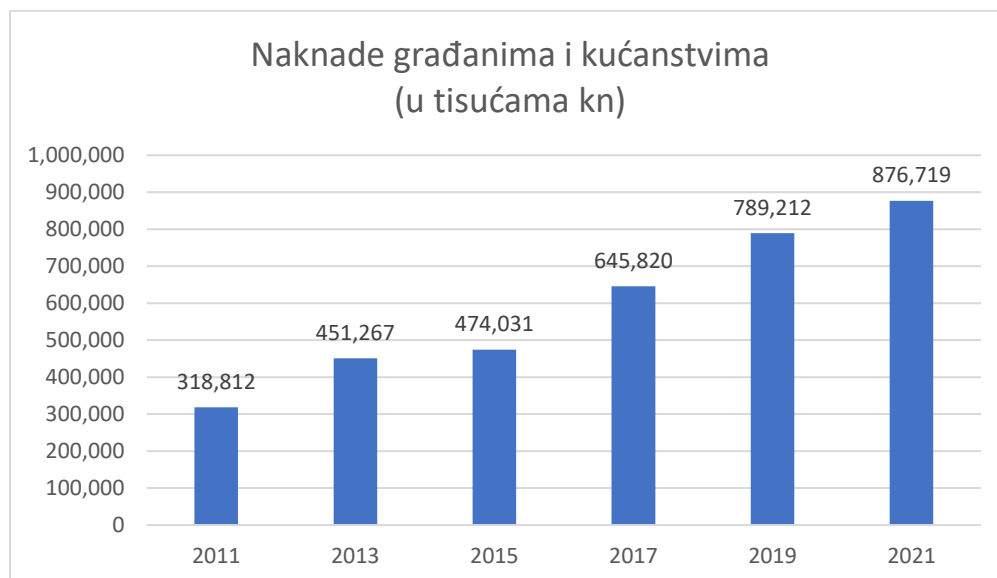
Subvencije trgovačkim društvima kroz 10 godina osciliraju, ali 2021. godine su preko 100 milijuna kuna veće u odnosu na 2011. godinu. To pokazuje da se gradskim poduzećima upravlja sve lošije stoga je potrebna financijska pomoć iz proračuna sve veća.

1.1.5. Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima su glavni alat kojim vlast „kupuje“ građane kroz socijalne politike. Tu su primjerice naknade za roditelje odgajatelje, dodatak umirovljenicima, stipendije i sl... U 10 godina je taj iznos narastao s 318 milijuna kuna godišnje na 877 milijuna kuna godišnje. To je porast

od 275%, dakle gotovo **utrostručenje novca poreznih obveznika koji se koristi za kupnju birača na izborima!**

2. Planirane uštede prema prijedlogu Davora Nađija

Grad Zagreb je u financijskom problemu zbog mnogih neefikasnosti unutar gradske uprave, poduzeća i ustanova. Stoga je potrebno provesti optimizaciju i digitalizaciju procesa te ukinuti izmišljena radna mjesta i povući se iz aktivnosti koje nisu nužne za funkcioniranje grada.

2.1. Plaće – ušteda 500 milijuna kuna godišnje

Grad Zagreb za plaće izdvaja skoro 5 milijardi kuna što ne uključuje plaće Holdinga i ZET-a. Čak i kad se izdvoje plaće za obrazovanje koje dolaze iz proračuna središnje države, ta cifra je i dalje oko 3,2 milijarde kuna. **Taj iznos ćemo smanjiti za oko 650 milijuna kuna.** Plaće nećemo smanjivati nego ćemo se fokusirati na smanjenje broja zaposlenih prvenstveno na administrativnim i menadžerskim mjestima. Podsjetimo se, plaće su 2016. godine iznosile 2,5 milijardi kuna što je oko 700 milijuna kuna manje nego danas, a možemo se složiti da je već i tada bilo previše zaposlenih. Grad Zagreb zajedno s proračunskim korisnicima i pripadajućim poduzećima danas broji oko 32 000 zaposlenih što planiramo smanjiti na maksimalno 28 000.

2.1.1. Smanjenje broja zaposlenih

Smanjenje broja zaposlenih će biti provedeno u 3 faze:

1. U prvih 6 mjesec otpuštanje svih na izmišljenim radnim mjestima.
2. Zaposlenicima koji su blizu mirovine će biti ponuđene otpremnine za raniji odlazak u mirovinu – u prvih 6 mjeseci. Zaposlenici koji odlaze u mirovinu će se mijenjati po principu 4 za 1.
3. Optimizacija i digitalizacija procesa će također rezultirati potrebom za manjim brojem zaposlenika i napraviti temelj za vrednovanje rada. Zaposlenicima koji postanu tehnološki višak u tom scenariju će se uručiti otkaz uz otpremninu. Na pozicijama za koje se samo smanjuje broj izvršitelja će otkaz dobiti oni koji će biti najlošije ocijenjeni. Rok provedbe godina i pol do dvije godine.

2.1.2. Vrednovanje i nagrađivanje

Od uštede 650 milijuna kuna na smanjenju broja zaposlenih, 150 milijuna kuna će se preusmjeriti u nagrađivanje zaposlenika koji dobro rade prema sustavu vrednovanja koji će biti uveden. **Trećini najboljih zaposlenika** od onih koji će nakon rezova ostati u gradskoj upravi i poduzećima, to je prilika **za godišnju nagradu od, u prosjeku, 10 000 kuna po zaposlenome**. Vrednovanje će u obzir uzimati različite parametre ovisno o vrsti posla koji službenik, namještenik ili zaposlenik obavlja.

2.1.3. Digitalizacija

Digitalizacija još uvijek nije u dovoljnoj mjeri u primjeni u gradskoj upravi i poduzećima. Nove tehnologije ćemo implementirati na način da se procesi pojednostave, da se broj koraka do rješenja problema smanji, a da se potreba za fizičkim dolascima građana u gradsku upravu svede na minimum. Takav pristup će rezultirati **kvalitetnijom, transparentnijom i bržom uslugom za građane** uz istovremeno lakše praćenje rezultata rada zaposlenika što će posljedično i podići efikasnost javnog sektora uz smanjenje troškova rada i materijalnih rashoda.

2.2. Materijalni rashodi – ušteda 1 milijardu kuna godišnje

Planirani materijalni rashodi u 2021. godini su visokih 3,5 milijardi kuna što je čak 25% ukupni planiranih rashoda. Kako drugi JLRS-ovi taj postotak imaju uglavnom znatno niži, jasno je da tu postoji prostor za racionalizaciju troškova. Cilj nam je smanjiti materijalne rashode za milijardu kuna na 2,5 milijarde.

Kao što je već ranije navedeno, manji broj zaposlenih će rezultirati i smanjenjem rashoda koji prate radna mjesta poput režija, telefona, računala, službenih vozila i slično. Usluge su unutar materijalnih rashoda izuzetno visokih 2,5 milijarde kuna, a velik dio toga otpada na neefikasne javne nabave. To je izuzetno visok udio troškova koji odlazi na usluge za tako velik sustav koji većinu poslova može odraditi unutar sustava.

2.3. Natječaji – 400 milijuna kuna godišnje

Prilikom natječaja kroz troškovnike koji ne specificiraju u detalj što se točno nabavlja se može pooštriti konkurencija i time doći do rušenja cijena na natjecajima. Pojednostavljeno, jača konkurencija znači povoljnija cijena nabave. Također, pozivni natječaji koji idu na 3 ponude će se svesti na minimum pa će se čak i za male nabave objavljivati natječaji na webu grada. Procjenjujemo da će se na taj način godišnje uštedjeti do 300 milijuna kuna.

2.4. Subvencije i naknade građanima – 700 milijuna kuna godišnje

Subvencije i naknade građanima su zbrojeno za 2021. godinu planirane na razini od otprilike 1,7 milijardi kuna u sličnim omjerima za građanstvo i gradska poduzeća. Ukupni rashodi grada iznose 14 milijardi kuna, stoga je jasno da na subvencije i naknade odlazi 12% proračuna. Predložiti ćemo odluku na gradskoj skupštini prema kojima u godinama s pozitivnim rastom BDP-a subvencije ne smiju prelaziti iznos od milijarde kuna čime ćemo uštedjeti 700 milijuna kuna na godišnjoj razini. Smanjiti ćemo 400 milijuna kuna subvencije gradskim poduzećima i 300 milijuna kuna na socijalnim naknadama od čega glavnina s programa roditelja odgajatelja. Potrebu za subvencijama ćemo smanjiti podizanjem efikasnosti poduzeća kroz optimizaciju procesa i otpuštanje tehnološkog viška radne snage.

2.5. Imovina – povećanje prihoda 600 milijuna kuna godišnje (ili više)

Grad Zagreb ima izuzetno velik potencijal zaključan u gradskoj imovini koju možemo podijeliti u 3 kategorije:

1. Imovina u funkciji, ali kroz netransparentne natječaje

Ovdje se prvenstveno misli na gradske poslovne prostore i stanove koji se daju u najam po cijenama daleko ispod tržišnih. Ovu praksu namjeravamo prekinuti uvođenjem online aukcija za najam ili prodaju takvih prostora što će minimalno udeseterostručiti gradske prihode od takvih prostora.

2. Imovina koja nije u punoj funkciji

Grad ima u svome vlasništvu imovine koja nije u funkciji u potpunosti ili djelomično. Tu se misli na već svima poznate Gredelj, Zagrepčanku, Paromlin, gradske stanove, ali i prostore koji su djelomično iskorišteni poput velesajma i hipodroma.

Takvu imovinu ćemo staviti u funkciju bilo kroz prodaju privatnim investitorima bilo kroz davanje u koncesiju kako bi ulaskom privatnog kapitala se podigla njihova vrijednost za društvo, a u gradsku blagajnu se slili prihodi od prodaje ili koncesije, a nakon toga i od komunalne naknade to poreza na dohodak svih zaposlenih na novim radnim mjestima koje će se tako otvoriti.

3. Gradska poduzeća koja nisu nužna za funkcioniranje grada

Grad Zagreb ima i mnoge neefikasnosti zahvaljujući činjenici da se bavi poslovima kojima se puno efikasnije bave privatna poduzeća na tržištu. Najočitiji primjer takvih aktivnosti je Zagrebplakat koji bi bio prvi na redu za prodaju uz AGM, Upravljanje projektima i Zagrebačku stanogradnju. Udio grada u APIS-u bi također išao na prodaju, točnije prodali bi taj udio državi koja bi i trebala biti normalni vlasnik takvog poduzeća.

3. UKUPNE PLANIRANE UŠTEDE = 3,2 MILIJARDE KUNA

Uštedama koje su ovdje prikazane i boljim upravljanjem imovinom otvorio bi se prostor od 3,2 milijarde kuna koji bi iskoristili na sljedeći način:

- 1 milijarda kuna godišnje na porezna rasterećenja
 - 833 milijuna kuna prirez
 - Ostala rasterećenja koja ćemo naknadno objaviti
- 1 milijarda kuna godišnje za financijsku stabilizaciju grada
 - Dio dugova refinancirati, a dio otplatiti
- 1,2 milijarde kuna godišnje za povećanje investicija
 - **Uz sufinansiranje 85% iz EU fondova to se može pretvoriti u dodatnih 8 milijardi kuna godišnje novih investicija što je dodatne 32 milijarde kuna kroz 4 godine!**

4. ZAKLJUČAK

Iz prvog dijela ovog dokumenta je prikazano da su u posljednjih 10 godina rashodi Grada Zagreba snažno narasli (udvostručeni) s ciljem kupnje glasova kroz zapošljavanja, socijalne programe i netransparentne javne nabave.

U drugom dijelu je prikazano na koji način planiramo rezovima, digitalizacijom i optimizacijom procesa smanjiti rashode grada i uštede. Niti jedan drugi kandidat za gradonačelnika Zagreba nije jasno rekao gdje bi, što i koliko rezao ukoliko želi grad spasiti financijske propasti.

U trećem dijelu dokumenta objašnjavamo kako iskoristiti provedene uštede za ukidanje prireza, otplatu dugova te nove projekte sufinancirane EU fondovima. Davor Nađi i stranka FOKUS su jedina opcija koja nudi takvo rješenje. Detalji o svim projektima i poreznim rasterećenjima (uz ukidanje prireza) će biti objavljeni naknadno.